

EEN THEELEPELTJE TEGEN KINDERVERLAMMING

Een mens verwerft de beste onvatbaarheid tegen een besmettelijke ziekte door die zelf door te maken. In beginsel zou men dus zijn best moeten doen om geïnfecteerd te worden om daardoor voor de rest van zijn leven immuun te zijn. Inderdaad wordt dit wel gedaan.

Rodehond, die in de zwangerschap de ernstigste gevolgen voor het aanstaande kind kan hebben, verloopt bij kleine kinderen gewoonlijk als een lichte ongesteldheid. Daarom hebben een aantal Engelse moeders kinderopvoeders voor kleine meisjes georganiseerd, waarbij opzettelijk kinderen met rodehond werden uitgenodigd. Dezen zullen dan anderen infecteren die daardoor later beschermd zullen zijn gedurende een zwangerschap, waarin anders hun kind bedreigd zou worden.

Helias is dat voor kinderverlamming veel te gevaarlijk. Want ieder kind dat besmet wordt loopt kans op verlammingen en levenslange inval-

liditeit. Dus heeft men zijn heil gezocht bij het dode virus, het Salk-vaccin, dat inderdaad met succes wordt ingespoten. Echter, niet alle geïncubeerden worden werkzaam immuun en als ze het worden dan is dat niet eens voor hun leven.

Uitgaande van de ervaring dat de natuurlijke besmetting de beste waarborg biedt, hebben afzonderlijke groepen, vooral in U.S.A., naar een poliovaccin gezocht, dat langs de natuurlijke weg, dus door het maag-darmkanaal kon worden opgenomen en dat bestond uit levend virus, maar zo verzwakt, dat het het zenuwstelsel niet meer kon aantasten, terwijl het toch krachtig genoeg bleef om in het menselijk lichaam voldoende atweerstoffen te veroorzaken.

Onafhankelijk van elkaar is het dr. Cox (van de Lederle-fabriek en dr. Sabin (van de Merck-fabriek) gelukt dit doel te bereiken. Een twee-

lepeltje Cox-vaccin geeft jarenlange immuniteit tegen de drie soorten kinderverlamming. Driemaal een pil van Sabin tegen elk van de drie stammen van het poliovirus. Heel eenvoudige!

Maar wie in het septembernummer van het populair-medische maandblad SPREKER-UTRECHT leest hoeveel jaren van onderzoek en mislukking doorworsteld zijn, hoeveel miljoenen dollars moeten worden uitgegeven eer een werkzaam vaccin van levend virus zonder gevaar door een menselijk kind met een glaasje water kon worden ingenomen zal begrijpen welke een machtig werk hier is verricht. Duitse en nuizezen hebben als tussengastheer gediend, waarin het kwadaardige poliovirus is blijven leven maar aanvankelijk heeft verloren.

Toen werd ontdekt dat het ongeboven kuiken in het brede ei een voortreffelijke

kweekplaats was om het virus tot de gewenste sterkte terug te brengen. Het spreekt vanzelf dat deze vaccinatie-net-een-lepelkje enorme voordelen biedt, vooral bij het immunitiseren van grote bevolkingsgroepen. Niet het minst in achtergebleven gebieden.

Door deze lepelkjes-vaccinatie bij miljoenen toe te passen zal het wellicht mogelijk zijn de kinderverlamming geheel uit te roeien. Daarvoor echter is een voortreffelijke organisatie met langdurige voorbereiding nodig. Vandaar dat noch in Amerika, noch bij ons de nieuwe vaccins nu reeds in de handel gebracht kunnen worden. Wij zullen nog wat geduld moeten hebben en verstandig genoeg moeten zijn nog zolang te profiteren van de insputingen met Salk-vaccin. Want de kinderverlamming kan elke dag onverwachts toeslaan. Behoed dus Uw kind. Niet straks maar nu!"

derwijs met alle betrokkenen zoals vormingsinstellingen en bedrijfsleven noodzakelijk.

VERVOLG VAN PAG. 1

sterkere nadruk komt te liggen op de intraductie van de werknemers in het bedrijf.

Professor Banning stelde voorts, dat zijns inziens verdergaande automatisering ook een sterkere binding aan een bedrijf inhoudt. In dit verband noemde hij als voorbeeld dat arbeiders bij de Shell en de Hoogovens door de automatisering een hoger inkomen en/of levenspeil hebben bereikt dan die van de omliggende bedrijven, die nog niet aan automatisering zijn toegekomen. Dat is begrijpelijk. Men heeft een bepaalde scholing in de bedrijfsschool gehad en dan ligt het voor de hand, dat de binding wordt versterkt, ook al omdat loon- en arbeidsvoorwaarden doorgaans beter zijn dan in de niet geautomatiseerde bedrijven.

Ook zal veel meer aandacht moeten worden besteed aan het voorkomen van spanningen. Juist geautomatiseerde bedrijven zullen kwetsbaarder worden naarmate de spanningen minder worden opgelost. Als wij deze gedachte doortrekken, dan is het gevoel niet ongegrond, dat dan het middenkader in de bedrijven het veel zwaarder te verantwoorden krijgt.

Deze groep, afdelingschefs, zaalchefs tot aan de bazen toe, heeft het minste last van vrije tijd en het meeste last van kopzorg. Deze mensen in de bedrijven krijgen grotere verantwoordelijkheid naar boven en naar beneden en het zou kunnen zijn, dat deze groep bij verdere automatisering voor nog zwaardere verantwoordelijkheden wordt geplaatst.

Het vierde probleem is het probleem van de vrije tijd. Als wij achter ons kijken zien wij een steeds groter wordende vrije tijd, waarbij wordt bedoeld de tijd dat niet in loondienst

wordt gewerkt. Binnen een eeuw is de vrije tijd toegenomen met meer dan 250%. Dat is een gegeven en wij staan wederom voor een toename van de vrije tijd.

Op zich zelf is meer vrije tijd toe te juchten, zewel terwille van het gezin als terwille van de maatschappij als geheel. Maar ieder voor zich zal die vrije tijd nuttig moeten gaan besteden, voor zover dit reeds niet wordt gedaan. Wanneer prijs wordt gesteld op het behoud van de democratie, dan hebben wij mensen nodig die niet alleen leren denken, maar ook leren verantwoordelijkheid te dragen. Dit proces kan worden beïnvloed en versterkt in de vrije tijd, wanneer die — en dat is eigenlijk het kernprobleem waarvoor wij op het ogenblik staan — niet alleen maar gezien wordt als ontspanning na inspanning, maar ook als een mogelijkheid de mens deel te laten krijgen aan het cultuurproces.

Wij hebben dus uit de maatschappij zelf opkomende vormingsinstellingen nodig, die het Nederlandse volk met name de vrijgekomen tijd leren gebruiken, zodat de mensen deel hebben aan het cultuurproces; u kunt ook zeggen aan de vorming van het menszijn.

Professor Banning besloot met een aantal conclusies, die in het kort weergegeven op het volgende neerkwamen.

1. Op zijn plaats is een grondige samenwerking van het bedrijfsleven, werkgevers- en werknemersorganisaties met vrije organen uit de maatschappij (vormingscentra) en met de overheid, die niet moet vertellen hoe en tot wat, maar wel dat de mensen moeten worden gevormd.
2. Een grondige hervorming van de onderwijsmethode is noodzakelijk. Daarom is samenwerking van on-

derwijs met alle betrokkenen zoals vormingsinstellingen en bedrijfsleven noodzakelijk.

3. Betere voorlichting en samenwerking tussen technici, psychologen, economen, sociologen, betrokken bij de automatisering en ten slotte opvoering van onderwijs en scholing.

Als aan deze voorwaarden wordt voldaan kan de mensheid de automatisering als een zegen accepteren. Mogen wij in een volgend artikel iets over de aanpassing van het onderwijs vertellen?

C. Oosthoek.

derwijs met alle betrokkenen zoals vormingsinstellingen en bedrijfsleven noodzakelijk.

3. Betere voorlichting en samenwerking tussen technici, psychologen, economen, sociologen, betrokken bij de automatisering en ten slotte opvoering van onderwijs en scholing.

Als aan deze voorwaarden wordt voldaan kan de mensheid de automatisering als een zegen accepteren. Mogen wij in een volgend artikel iets over de aanpassing van het onderwijs vertellen?

C. Oosthoek.

Oplossing puzzel 15

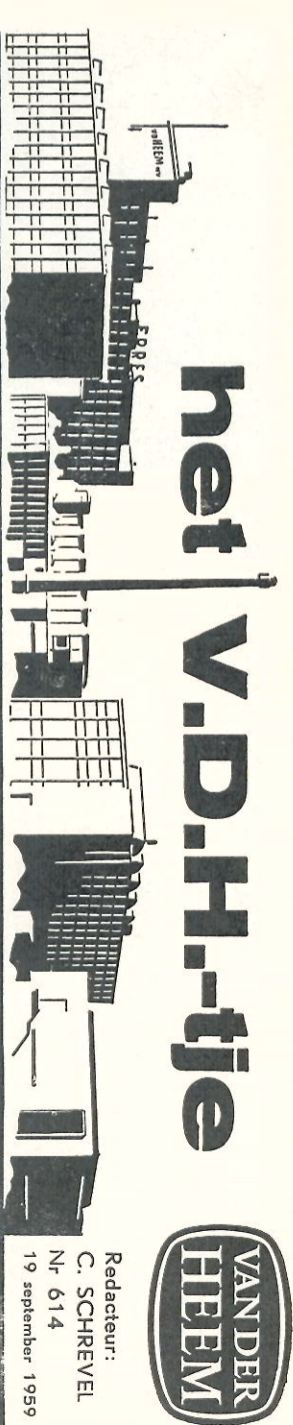
1. alkas; 2. lactoscoop; 3. sabbat; 4. deporteren; 5. effenan; 6. vuurwapen; 7. Okapi; 8. savante; 9. dissertatie; 10. eivormig; 11. peppel; 12. aanligger; 13. spiegelmees; 14. sjako; 15. indiscretie; 16. eenparig; 17. pipelning; 18. radeloos; 19. ephinglé; 20. els.

Spreekwoord: Als de vos de passie preekt boer pas op je klippen.

Prijswinnaars

1. (f 20.—) J. C. Warnerdam, 2510.
2. (f 15.—) J. v. d. NESTE, 2531.
3. (f 10.—) Mev. M. Caspers, 3322.
4. (f 7,50) H. B. F. Boumeester jr., Utrecht.
5. (f 5.—) M. O. S. Heymans, 1517.
6. (f 5.—) J. Roorda, 1500.
7. (f 5.—) Mev. Th. J. v. d. Veen, Rijswijk.

Een hartelijke groet aan al diegenen, die ik niet persoonlijk de hand kon drukken bij mijn vertrek.
Het ga u allen voortreffelijk.
C. van der Kade.

het V.D.H.-tje

Redacteur: C. SCHREVEL
Nr 614
19 september 1959

PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG EN UTRECHT

AUTOMATIE uitdaging van de toekomst III

Als tweede spreker op de beambtenconferentie van één der vakcentrales, gehouden in november 1957, kreeg professor dr. W. Banning het woord om zijn visie over de gevolgen van de automatisering te geven, waarbij hij vooral vooropstelde hoogstens als socioloog, maar misschien nog meer als mens te spreken, wie het lot van de werknemer en het verschijnsel van de arbeid ter harte gaat.

Professor Banning stelde in zijn betoog vooral centraal tijdig de gevolgen van een in te voeren of voortschrijdende automatisering te onderzoeken en maatregelen voor te bereiden om alles zoveel mogelijk zonder schokken te laten verlopen.

Vier vraagstukken werden centraal gesteld. Het eerste vraagstuk is dit: Er komt bij invoering van de automatisering stellig, althans schijnbaar en voor de eerste tijd zichtbaar, menselijke arbeidsrecht vrij. Wat doen wij daarmee? Nu moet u ook niet denken dat deze situatie van de ene dag op de andere plaatsvindt.

In dit verband moet daarom rekening worden gehouden met het peil van de economische bedrijvigheid; de uitspraak in een rapport van de directeur-generaal van het Internationaal Arbeidsbureau in Geneve bevestigt deze gedachte. Hierin wordt onder andere letterlijk gezegd: zolang automatisering wordt ingevoerd worden de achtergrond van een hoog peil van economische bedrijvigheid en een voortbestaan van een economische expansie, zal het handhaven van de werkgelegenheid geen ernstig probleem vormen en dit alles teneer indien met de stijging van de produktie een verkorting van de werktijd gepaard gaat.

Papier en potlood klaar? Beginnen maar!

Het papier is klaar, ofwel het engatelformulier. Dinsdag 22 september zal het u worden overhandigd. Zorg u dan dat er een potlood of ander schrijfmateriaal klaarligt? Vult u het dan meteen dinsdagavond in, dan bent u erof en zijn wij tevreden.

U vindt het vast nog een leuk werk ook de redactie de waarheid te vertellen. Het is een kans die u niet iedere dag geboden wordt.

Gr'tip 'm dus!

Het zal dus zaak zijn de te treffen maatregelen af te wegen tegen de economische mogelijkheden en de ontwikkeling hiervan goed en nauwkeurig te volgen.

Het tweede vraagstuk is: Wat zal verdere invoering van automatisering voor de werknemers betekenen? Zullen ze daardoor op een hoger niveau komen of zal er sprake zijn van verlaging of vermindering van niveau?

De verwachting is dat het monotone werk door machines kan worden overgenomen. Als dit juist is dan komt er meer vraag naar werknemers, niet alleen met meer intelligentie, maar ook met betere scholing en kennis van de nieuwe technieken en van de apparatuur, die men moet bedienen. Dat betekent dus dat men zich zal moeten scholen op tal van gebieden en grondig. Voortgaande automatisering zal ongetwijfeld andere en hogere eisen stellen aan het onderwijs en aan de vorming van werknemers, die op verantwoordelijke posten in de controlerwerkzaamheden zullen worden ingezet.

In Utrecht was het feest omdat donderdag 10 september de 100.000ste Jumbo is geboren, ter gelegenheid waarvan vijf stofzuigers onder de Utrechtse werknemers werden verloot. In het beeld hiervan samen v.l.n.r. de heren Van Overhagen, Brink, de Waal, Roep en Van der Steen.
Een verslag vindt u verder op pagina 2.

100.000 ERRES JUMBO-SNELZUIGERS

„Zoujist ontvingen wij het bericht dat de 100.000ste Jumbo-snelzuiiger om 9.24 uur van de band is gekomen”.

Zo werd via de omroepinstallatie dit laatste nieuws donderdag 10 september j.l. de Utrechtse fabrieksruimte ingezonden. Ook was het zeer verheugend nieuws. Want na ruim twee jaar geleden te zijn geïntroduceerd, heeft de Jumbo een belangrijke plaats op de Nederlandse markt veroverd. En nog steeds is de SZ 52 in trek, om z'n zuigcapaciteit, om z'n vorm en om z'n kleuren. Niets dan lof hoor je over de Jumbo.

Een goed idee wat het dan ook om het Utrechtse personeel in het succes van de SZ 52 te laten delen en vijf stofzuiigers te verliezen.

Woensdag was het personeel hiervan op de hoogte gebracht. Een gefinancierd steeg op bij dit bericht en iedereen hoopte in stille natuurlijk dat hij de gelukke zou worden. Donderdag werd na de geboorte-aankondiging van de 100.000ste Jumbo de spanning al ver meer zijn, dat de secretaris van de Ondernemingsraad, de heer J. Gosman, de loten zou trekken. Toen het verzoek „alle machines stopzetten” kwam, werd daar maar al te graag aan voldaan.

En dan zul je zomaar je naam af horen roepen, dan geef je een schreeuw: „Ha, dat ben ik!” en dan geef je je collega een klap op zijn schouder, zoals de heer A. C. Brink monteur op de Aggregatemonlage. Of dan zeg je: „t, Is maar goed dat ze er niet op in zijn gegaan om mijn lot voor f 17,— over te nemen”, zoals de heer A. J. Overhagen, Draaierij. De heer R. J. Roep, monteur Platenpelmontage, die van plan was dit jaar nog een Jumbo aan te schaffen, was deze mee-

valler ook niet onwelkom. En de heer Th. G. van der Steen, Stofzuiigermonlage, die elke dag tienallen stofzuiigers monteert, vond het leuk dat hij nu op z'n gemakkelijker manier er eenje mee naar huis kan nemen. Ook bij de heer J. de Waal, Productiebureau, had de Jumbo zijn intrede nog niet gedaan.

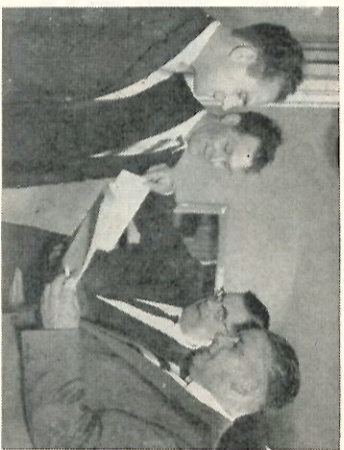
De vier gelukkige werknemers op de Absterdendijk kregen een snel vervoer naar de Keulsekade aangeboden, waar bij de Stofzuiigerband duidelijk zicht-

De heer J. Carsouw overhandigt de heer De Waal een van de vijf Jumbo's.

baar was dat er iets bijzonders aan de hand was. De altijd feestelijk aandoende papieren slingers en bloemen waren er een bewijs van.

Hier sprak de heer J. Carsouw een kort woord tot de prijswinnaars. Hij bracht dank aan de werknemers, die met elkaar hun prestaties aan deze stofzuiiger leverden, aan de constructeurs en aan de ontwerpers.

De heer L. W. van der Heem in gesprek met de heren J. van Doorn, J. J. Slagmolen en H. J. van Ooijen, die het blijde nieuws in Den Haag kwamen vertellen.

Ook sprak hij van de gerechtvaardigde trots van de directie over dit mooie resultaat en hij hoopte dat de volgende 100.000 stuks in nog kortere tijd zouden kunnen worden vervaardigd.

Vervolgens overhandigde de heer Carsouw elke prijswinnaar een Jumbo-snelzuiiger, waarop in goudkleur „100.000” was gespoten, wat voor hen een blijvende herinnering moet zijn. Deze niet onbelangrijke mijlpaal in het Jumbo-bestaan.

Vanzelfsprekend werd ook de directie van het heuglijke feit op de hoogte gesteld. Zodra de 100.000ste Jumbo van de band kwam, vertrok uit Utrecht een deputatie van drie werknemers, die onze president-directeur, de heer L. W. van der Heem, een paar geestige tekeningen, vervaardigd door meijfrouw H. C. van Roon, overhandigde, waarin de geboorte van de 100.000ste Jumbo in beeld was gebracht. Zo verliep de viering van de geboortedag van Jumbo 100.000 en nu, zoals de heer Carsouw zei: Op naar de 200.000ste!

SAMENSPRAAK

*Jumbo (trots):
Zo gauw had ik er niet op gerekend
Je weet niet, wat dit voor mij
betekent.*

*Dombo (smalend):
Pas maar op je vel
Met dat trotse gezicht.
Daar's je stofzak echt niet op
berekend.*

KOM ERIN...

Donderdag 24 september zullen wij de gehele dag gastvrijheid verlenen aan het Nederlands Radiogenootschap. De gasten worden bij aankomst, 's morgens 10 uur, welkom geheten door ir. P. G. Zaaijer waarna een aantal causerieën volgen, te verzorgen door de heren Van Luttervelt, Van Waasdijk, Dullemond, De Mey, Van Everdingen, en Idzerda.

Na de lunch en vertoning van onze bedrijfsfilm worden enkele fabrieksafdelingen bezocht. Tot slot wordt in de nieuwe kantine thee aangeboden. De ochtendvergadering en de koffietafel vinden plaats in de grote zaal van het Ontspanningsgebouw, wat helaas meebrengt dat deze die dag niet door eigen personeel gebruikt zal kunnen worden.

PSYCHOLOGIE

Dat woord is in ons bedrijf niet meer onbekend. We hebben een eigen psychologische dienst sinds de onlangs vertrokken heer C. v. d. Kade daarmee werd belast. We hebben vrijwel allen een psychologisch onderzoek ondergaan. We praten over de psychologische kanten van een geval.

Komen we er nu verder mee? Kunnen we op den duur met de psychologie een algemene verbetering tot stand brengen?

Het is deze maand net vijftig jaren geleden dat een van de zeer groten onder de psychologen, professor Heymans, aan de rijks-universiteit in Groningen een beroemde en indrukmakende rede heeft gehouden over „De toekomstige eeuw der psychologie”.

Hij was een stijlvolle, rustige man, echt voorname in zijn denken en bezield door de wens dat de toenemende kennis van het zieleleven, de psychologie, de mensen steeds meer geluk zou brengen. Hij zag de mensen toen in 1909 steeds meer van elkaar vervreemden. Er waren ook te weinig echt grote figuren, vond hij. Hij constateerde groeiende onzekerheid bij 't vinden van een beroep, een echtgenoot, een vriend, een godsdienst, een politiek standpunt. Al vóór hem hadden anderen, van 1840 af reeds, geklaagd over de jachtigheid van het leven en de toeneming van zenuwoverspanningen. Ook andere figuren vonden de tijd van begin 1900 bar onrustig.

Raar klinkt dat in onze oren. We denken meestal, dat het toen nogal mak was en dat pas wij in onze stradijger tijd over onrust kunnen praten. Het blijkt dat men er al meer dan een eeuw over klaagt. En een eeuw lang hebben psychiaters al gezocht over de geestelijke achteruitgang van het menselijke geslacht. Maar, deze felerde de grote Heymans een mogelijkheid tot verbetering door de psychologie. Nu, deze is wel enorm meer toegepast dan vroeger. En ze heeft de mensen ook in het algemeen leren zien dat je niet wat organisatorische en technische maatregelen, hoe knap ook, menselijke situaties niet zo maar kunt veranderen. En men hoopt, dat daardoor de mensen elkaar al beter op de juiste wijze zullen behandelen. In elk geval wordt het steeds moeilijker om een verwontschuldiging te vinden voor een optreden, dat de anderen verkeerd bendert. Het zou al een vooruitgang zijn als we nog eens beter hadden geleerd dat het gedrag van ons en onze medemens niet maar uit één ding is te verklaren en dat achter ons doen de motor draait van onze wil en onze levensopvatting.

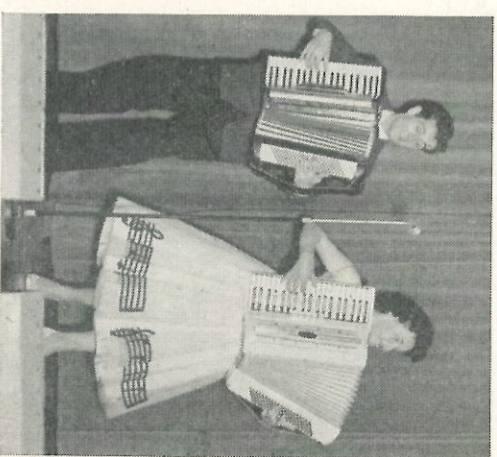
Scheurer.

DAT MOETEN WIJ MEER DOEN

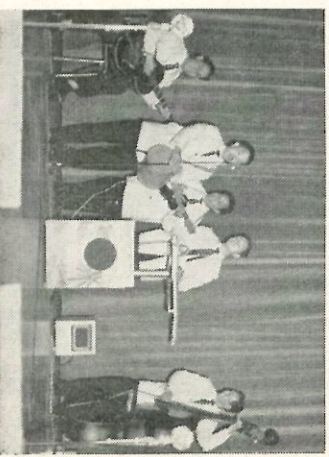
Geslaagde dansavond in Ontspanningsgebouw

Het wintersseizoen startte dit jaar op 11 september met een dansavond in het Ontspanningsgebouw. Er is vast lang en veel over Gepraat of het zinvol en aantrekkelijk zou zijn het personeel de hele avond gelegenheid tot dansen te geven en wij weten ook niet of op dit punt alle leden van de Programmacommissie dezelfde mening waren toegedaan. Maar wat wij nu weten is dat deze eerste dansavond een volslagen succes is geworden. Deels is dit succes te danken aan hen die het organiseer-

terwijl ook de danseres Marjory een paar exotische dansen liet zien. De dansmuziek werd verzorgd door het Bella Ray quintet, dat zich op voortreffelijke wijze van haar taak kwet. Het was al half twaalf toen een tevreden publiek huiswaarts keerde. Zoujist vernamen wij dat het succes van deze avond de programmacommissie deed besluiten in januari 1960 weer een dergelijke avond te organiseren.

den, maar voor een niet minder belangrijke gedeelte aan het merendeels jeugdige publiek dat een bepaalde sfeer van gezelligheid en goed vermaak wist te scheppen. Wij zelden het reeds: Dat moeten wij meer doen, want er is nog een grote groep Van der Heem-ers die dit ook wel eens wil meemaken. Uiteraard neemt het dansen van het publiek het belangrijkste gedeelte op een dergelijke avond in, wat niet weg-

De stofzuiigerband, waar 100.000 Jumbo-snelzuiigers zijn gemonteerd, in feeststemming.

